והא בעי סמיכה. אע"ג דסמיכה לא מעכבא מ"מ אין לעשות נגלת סמיכה לכתחלה וכן פרץ בפ' התערובות (זבחים דף עד:) אלא דתנן התם קדשים בקדשים יקרב לשם מי שהוא והא בעינא סמיכה ומשני בקרבן נשים וכן בפסחים פרק האשה (דף פט.) גבי חמשה בתעברבו עורות פסחיהם ומצא יכלת בתחד מהן דפטורין מלעשות פסח שני אף על פי שיכולים להביא ולהתנות נמוחר הפסח אפ"ה פטורין משום דפסח לא בעי סמיכה ומוחר פסח בעי סמיכה ולא אמרינן יעשו נגלת סמיכה לכתחלה אין לעשות נגלת סמיכה כדפרישית וקשה דבפרק תמיד נשחט (שם דף פב.) אמרינן דכל הזבחים עדל ועמא משלמין קרבנותיהם ולא קפיד אסמיכה וליכא למימר דסמיך אכרלי דבפ' כל הפסולין (זבחים דף לג.) מסקינן דתכף לסמיכה שחיטה דאורייתא ואפילו למ"ד ביאה במקלת לא שמיה ביאה ליכא למימר אפשר דמעייל ידיה וסמיך הא בפרק כל הפסולין (גז"ש) אמרינן כל הסומך לאשו ולזבו הוא מכניס דבל כחו בעינן וליכא לאוקמי בעוף דעוף לאו זבח הוא ובכבור ומעשר גמי ליכא לאוקמי דהא כל הזבחים קאמר ולא בקרבן נשים משום עדל וש לומר דהכא כיון שיכול לקיים מצות סמיכה שיביאנו הוא עצמו אין לו לעשות נגלת סמיכה וכן בפרק התערובות (שם דף עד:) יש לו תקנה כרעייה דהכי נמי מפליג התם בגבי אשם משום דאית ליה תקנה כרעייה ובפרק האשה נמי כיון שהוא ספק דשמא פטור הוא לא עשו מכמיס תקנה דאי אפשר לתקן אם לא יעבור מצות סמיכה אבל עדל ועמא מייבי כגון שאין לו תקנה להמתין כגון שמתו אחיו מחמת מילה דאי אפשר לימול בשום ענין ועמא כגון זב ומצורע שאין רפואתו תלויה בעצמו אי נמי כגון שהיה עובר בגל תאחר אם היה ממתין וכן הא דתנן בשקלים (פ"ז מ"ד) ומייתי לה בפ"ב דקדושין (דף נה.) בהמה שנמצאת בין ירושלים למגדל עדר זכרים עולות נקבות זבחי שלמים התם נמי אין תקנה אחרת לאותם קרבנות אלא שיקריב נגלת סמיכה וכן יורש שמביא קרבן אביו אע"פ שאינו סומך וא"ת והא דתנן בפ' דם שחיטה (כריתות כג.) ושניהם מביאים חטאת אחת ובפרק שני נזירים (נזיר דף נז.) שמביאים קרבן אחד בתגאי אלמא מייתי קרבן בלא סמיכה כדי לפטור עצמו מאי שנא מהכא דפרק האשה וש לומר דולאי תקנו מכמיס שמביאים קרבן אחד מספק בלא סמיכה כדי לפטור עצמו אבל להביא קרבן ולאי בגון מותר הפסח לא המיבו מכמיס להביאו בלא סמיכה כדי לפטור את עצמו ואם"ת בפ' כל המנחות בחות מצה (מנחות דף סב:) אמרינן השולח קרבנותיו ממדינת הים בהן מניף על ידו והיכי עביד הכי והא בעי סמיכה דמדקתני מניף משמע דאיירי בשלמים ובקרבן נשים ליכא לאוקמי דהא תנא ליה רישא והאשה בהן מניף על ידה ודוחק לאוקמי בעדל ועמא וי"ל דמיירי ביורש וכרבי יהודה דאמר יורש אינו סומך והכא דלא משני ביורש משום דחטאת תנן ובהתערובות (זבחים ע:) תנן כל הזבחים דמשמע אפילו חטאת וא"ת עדל ועמא וכל הנהו דאין ראוין לסמוך נהי דסמיכה לא מעכבא מימא כל שאינו ראוי לגילה בילה מעכבא בו ויש לומר מדדרשינן בחות בהנים (ויקרא עו) וכי יטהר הזב מזובו ולא מנגעו שמע מינה דעמא משלם קרבנותיו ° דבהנאת קרבן אחרי ועוד מדמעטינן בפרק קמא דחגיגה (דף ד:) טומא מלאיה מוכאת שמה והבאתם שמה כל שיטבו בביאה ישבו בהבאה ש"מ דשאר קרבנות משלם ולא מייתינן שיהא ראוי לסמיכה: **אבל** חטאת לא ליעול חולין לעזרה. וא"ת והלא חטאת העוף בלה על הספק כדאמרינן בפרק בתרא דנדה (דף ע.) וי"ל דאדם עצמו בדין הוא שמביא על הספק כדי לפטור עצמו אבל הכא לשלם אין להביא חולין לעזרה מספק:

פורסי שנמג. פירש ר"ח דיין גדול שלהם: **וקתני** ישראו את אשתו. מהא דקתני קומנטריסין של עובדי כוכבים אל ישיאו את אשתו וכ יוסף קאמר דמיקטל קטלי ליה לא מצי לאקשויי דאיכא לאוקמי לגרייתא מיקמי דליתתם פורסי שנמג ועוד אומר ר"י דדלמא הא דעובד כוכבים מסיח לפי תומו כשר לעדות אשה היינו כשמעיד שכבר מת דלא טעי בין מת אבל יולא למות או ליהרג לא מהימן: אבל

שמא מת לא חיישינן. דאוקמינן אחזקה שהיתה מי וגבי כהן שהלך למדינת הים כיון שלא גירשה איכא נאסרת אח"כ מת. אבל זו שנתן לה גט על מנת שיחול שעה א' קודם למיתתו לשמא יומות מיד ודאי חייישינן דלא מרע לה לאחזקה בהכי: **והא נוד.** לדידך דבעית לאוקמי לדברי הכל והא נוד דהאי דאמרי ליה לשמות משום שמא יומות הוא ופליג ר"מ ואמר לא חייישינן: **ערביך ערבא לריך.** שמא השומר עצמו יפשע: **שמא מת לא חיישינן.** ומתני' דברי הכל וכריתא דהרי זה גיטך תנאי היא פליגתא דר"מ ותכריו: **והא בעינא סמיכה.** ותניא בת"כ) ידו) ולא יד בנו ידו ולא יד שלוחו): **בקרבן נשים.** אשה שנגנה בכרת ושלחה חטאתה דגבי סמיכה תניא (קדושין דף לו.) דבר אל בני ישראל ואמרת) בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות: **ולריכא.** למיתני תלתא בני בתתיתין בחזקת שהוא קיים: **דזימנין דלא אפשר.** שהיא עייה ולריכה פרנסה ותבול תרומה בבית הגרנות: **מתני' כרקוס.** מלוי מתרגמינן) כרקומין (דברים כ): **המוטרפה.** ועדיין לא טובעה: **לידון.** בדיני נפשות: **חומרי חיים כו'.** כדמפרש ואזיל: **בת ישראל לכהן.** חומרי חיים: **בת כהן לישראל.** חומרי חיים ולא תאכל בתרומת אביה: **גמ' לא שנו.** דיולא ליהרג נותנין עליו חומרי חיים: **אלא בבית דין של ישראל.** שלאחר גמר דין זימנין לחזו ליה זכותא ומחזירין אותו כדאמרינן בנגמר הדין (סנהדרין דף מב:) הסוס רץ ומעמידו: **פורסי שנמג.** לשון פרסי הוא פסק דין: **כל מקום כו'.** ריש"ל הכי איתא מי שנגמר דינו ובכח כו' בפ"ק דמכות (דף ז.): **הרי זה יהרג.** אלמא לא אמרינן שמא מצאו לו זכות אמרי כן ש"מ לא שכיחא ולא מספקינן בהכי: **איש פלוני מת.** בבית דין מיתת עצמו כגון מי שלקה ונגה בב"ד כונסין אותו לכיפה): **נהרג.** א' מאלבע מיתות וגבי עובדי כוכבים מת כמו לקמוניא חלילא דקטיעא בר שלוס במס' ע"ז (דף י.): **קומנטריסין.** ממונין ליהרג: **אמאי אל ישיאו אשתו.** הא קי"ל בפ' בתרא דיבמות (דף קכא:) עובד כוכבים מסיח לפי תומו כשר לעדות אשה: **וקתני.** גבי ישראל ישיאו וקשיא לרב יוסף: **דלא שייכי בה.** שאינה תפארת להם: **דשייכי בה.** כי הכא שמתפארים שהרגו בדין: **עבידי לעקר.** ולומר נהרג ואף על פי שלא לאותו אלא יולא לידון: **לא שנו.** דנותנין עליו חומרי חיים אלא בדיני עובדי כוכבים דשקלי שוחדא:

תו

אמר ליה רב אדא בר מתנה לרבא והא נוד דכשמא ימות הוא ופליגי אמר רב יהודה מדסקרתא שאני נוד דאפשר דמסר ליה לשומר [6]**מתקיף לה רב משרשיא ערביך ערבא צריך אלא אמר רבא שמא מת לא חיישינן שמא ימות תנאי היא: השולח חטאתו ממדינת הים וכו':** והא בעינא סמיכה **אמר רב יוסף** [8]**בקרבן נשים רב פפא אמר** [9]**בחטאת העוף וצריכא דאי אשמועינן גט משום דלא אפשר אבל תרומה דאפשר אימא לא ואי אשמועינן תרומה דזמנין דלא אפשר אבל חטאת** [10]**העוף מספיקא לא ליעול חולין לעזרה צריכא: מתני'** [2]**שלשה דברים אמר רבי אלעזר בן פרטא לפני חכמים וקיימו את דבריו על עיר** [3]**שהקיפה כרקום ועל הספינה המוטרפת בים ועל היוצא לידון שהן בחזקת קיימין אבל עיר שכבשה כרקום וספינה שאבדה בים והיוצא לידון נותנין עליהן חומרי חיים וחומרי מתים בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל לא תאכל בתרומה: גמ'** אמר רב יוסף לא שנו אלא בב"ד של ישראל אבל בב"ד של עובדי כוכבים כיון דגמיר ליה דינא לקטלא מיקטל קטלי ליה אמר ליה אביי בית דין של עובדי כוכבים נמי דמקבלי שוחדא אמר ליה כי שקלי מקמי דלחתום פורסי שנמג לבתר דמיחתם פורסי שנמג לא שקלי מיתיבי [4]**כל מקום שיעמדו שנים ויאמרו מעידין אנו את איש פלוני שנגמר דינו בבית דינו של פלוני ופלוני ופלוני עדיו הרי זה יהרג דלמא בורח שאני ת"ש ושמע מב"ד של ישראל שהיו אומרים איש פלוני מת איש פלוני נהרג ישיאו את אשתו מקומנטריסין של עובדי כוכבים איש פלוני מת איש פלוני נהרג אל ישיאו את אשתו מאי מת ומאי נהרג אילימא מת מת ממש ונהרג נהרג ממש דכוותיה גבי עובדי כוכבים אמאי אל ישיאו את אשתו** [1]**הא קיימא לן** [5]**דכל מסיח לפי תומו הימוני מהימני ליה אלא לאו מת יוצא למות נהרג יוצא ליהרג וקתני בב"ד ישראל ישיאו את אשתו לעולם מת ממש ונהרג ממש ודקאמרת דכוותיה גבי עובדי כוכבים אמאי לא והא קי"ל דכל מסיח לפי תומו הימוני מהימני ה"מ במילתא דלא שייכי בה** [7]**אבל במילתא דשייכי בה עבדי לאחזוקי שיקרייהו א"ד א"ר יוסף** [11]**ל"ש אלא בב"ד של עובדי כוכבים אבל**

שמא מת לא חיישינן [6] (מנחות דף סב:) אמרינן השולח קרבנותיו ממדינת הים בהן מניף על ידו והיכי עביד הכי והא בעי סמיכה דמדקתני מניף משמע דאיירי בשלמים ובקרבן נשים ליכא לאוקמי דהא תנא ליה רישא והאשה בהן מניף על ידה ודוחק לאוקמי בעדל ועמא וי"ל דמיירי ביורש וכרבי יהודה דאמר יורש אינו סומך והכא דלא משני ביורש משום דחטאת תנן ובהתערובות (זבחים ע:) תנן כל הזבחים דמשמע אפילו חטאת וא"ת עדל ועמא וכל הנהו דאין ראוין לסמוך נהי דסמיכה לא מעכבא מימא כל שאינו ראוי לגילה בילה מעכבא בו ויש לומר מדדרשינן בחות בהנים (ויקרא עו) וכי יטהר הזב מזובו ולא מנגעו שמע מינה דעמא משלם קרבנותיו ° דבהנאת קרבן אחרי ועוד מדמעטינן בפרק קמא דחגיגה (דף ד:) טומא מלאיה מוכאת שמה והבאתם שמה כל שיטבו בביאה ישבו בהבאה ש"מ דשאר קרבנות משלם ולא מייתינן שיהא ראוי לסמיכה: **אבל** חטאת לא ליעול חולין לעזרה. וא"ת והלא חטאת העוף בלה על הספק כדאמרינן בפרק בתרא דנדה (דף ע.) וי"ל דאדם עצמו בדין הוא שמביא על הספק כדי לפטור עצמו אבל הכא לשלם אין להביא חולין לעזרה מספק:

פורסי שנמג. פירש ר"ח דיין גדול שלהם: **וקתני ישראו את אשתו.** מהא דקתני קומנטריסין של עובדי כוכבים אל ישיאו את אשתו וכ יוסף קאמר דמיקטל קטלי ליה לא מצי לאקשויי דאיכא לאוקמי לגרייתא מיקמי דליתתם פורסי שנמג ועוד אומר ר"י דדלמא הא דעובד כוכבים מסיח לפי תומו כשר לעדות אשה היינו כשמעיד שכבר מת דלא טעי בין מת אבל יולא למות או ליהרג לא מהימן: אבל

עין משפט נר מצוה

כט א ב מיי' פ"ד מהל' פסולי מוקדשין הלכה יד:
ל ג מיי' פ"ו מהלכות גירושין הלכה כח כט ופ"ט מהלכות תרומות הלכה כ סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קמח סעיף סט:
ד (טוש"ע שם סימן ח סעיף לז):
לא ה מיי' פי"ג מהל' סנהדרין הלכה ז סמג לאוין רל:
לב ו מיי' פי"ג מהלכות גירושין הלכה יג סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן ח סעיף י:
לג ז מיי' שם הלכה יא סמג שם טוש"ע שם סעיף ג:
לד ח מיי' שם הלכה יג טוש"ע שם סעיף יד:
לה ט מיי' שם ופ"ט מהלכות תרומות הלכה כ סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קמח סעיף סט:

תוספות רי"ד

דלא מרע לחזקה דהכי: השולח חטאתו כו' והא בעינא סמיכה ותניא בת"כ וסמך ידו ולא יד בנו ולא יד שלוחו ואע"ג דקי"ל דסמיכה לא מעכבא ה"מ דחזי לסמיכה אבל האי דלא חזי לסמיכה מעכבא כדאמרינן גבי בילה דכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת כו עי' בקדושין בפ"ק: אמר רב יוסף בחטאת נשים עסקינן דלאו בני סמיכה נינהו דהכי תניא התם דבר אל בני ישראל וסמך בני ישראל סומכין ולא בנות ישראל סומכות רב פפא אמר בחטאת העוף עסקינן דלא בעי סמיכה: **מתני'** ג' דברים א"ר אליעזר בן פרטא לפני חכמים וקיימו את דבריו על עיר שהקיפה כרקום ועל ספינה המטורפת בים ועל היוצא לידון שהן בחזקת קיימין אבל עיר שכבשה כרקום וספינה שאבדה בים והיוצא לידון נותנין עליהן חומרי חיים וחומרי מתים בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל לא תאכל בתרומה: תניא שמע מב"ד של ישראל שהיו אומרים איש פלוני מת איש פלוני נהרג ישיאו את אשתו שמע מבית דין (ס"א מקומנטריסין) של אומות העולם איש פלוני מת איש פלוני נהרג אל ישיאו את אשתו פי' מפתים להרוג מת הוא שמת מאליו בכיפה ששם הכניסוהו נהרג ע"י אחר ואע"ג דקי"ל מסיח לפי תומו הימוני מהימן הרי זה במילתא דלא שייכי בה אבל במילתא דשייכי בה עבדי לאחזוקי שיקרייהו:

מסורת הש"ס

ל) [סוכה כו.], כ) [מלא העוף מיותר עי' מוספות מהר ע. ד"ה ומחיה], ג) סנהדרין מה: מכות ז., ד) [יבמות קמ]: כ"ק קיד. לעיל יט:], ה) [ויקרא פרק ד כז], ו) [ויקרא לא], ז) [ועי' מנחות לג.]: מ) [ויקרא לא], ט) [ויקרא לא], ע) [עי' רש"י כתובות סז. וגע"ק], י) [סנהדרין פא.], כ) [וע"ע תוס' יבמות קד: ד"ה דאמר ומה שנרגם שם כלבו].

גליון הש"ם

תוס' ד"ה **והא** בעי סמיכה כו' **רבחטאת** קרבן אחרי. עיין מו"ק דף טו ע"ב תוס' ד"ה תחרי. ועיין בטורי אבן מגילה דף ח ע"א ד"ה מזוזו:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com